

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« ____ » _____ 2020 р.

ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
(УРБАНІСТИЧНИЙ ПЛЕНЕР)

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
 декоративне мистецтво, реставрація»
 освітнього рівня другого (магістерського)
 освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<u>2368/20</u>
<u>Жильцов</u>	(прізвище, ініціал)
« ____ »	20 ____ р.

Київ – 2020

Розробники: Крюкова Ганна Олексіївна, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка; Мостовщикова Дар'я Олегівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «22» вересня 2020 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Програму практики погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга ШКОЛЬНА

Програму практики перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

1. Опис виробничої практики (урбаністичного пленеру)

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Виробнича практика (урбаністичний пленер)		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	1,5 / 45	1,5 / 45
Курс	6	6
Семестр	11	11
Кількість змістовних компонентів з розподілом	1	1
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Тривалість (у тижнях)	1	1
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. База практики

1. с. Яблуниця, Яремчанського р-н, Івано-Франківська обл.;
2. Інститут мистецтв;
3. парки та сквери м. Києва;
4. Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»;
5. Національний заповідник «Софія Київська»;
6. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.

3. Мета та завдання практики

Мета практики – закріплення теоретичних знань і практичних навичок із низки дисциплін блоку формування фахових компетенцій, розвиток творчої активності та ініціативи студентів.

Завдання практики:

- Удосконалення вмінь студентів спостерігати та аналізувати оточуюче середовище з урахуванням особливостей роботи на пленері, визначення характерних деталей вибраного об'єкту та мотиву зображення;
- Удосконалення вмінь відображення оточуючої дійсності різними засобами художньої виразності;
- Формування навичок стилізувати оточуюче середовище в залежності від обраної композиції, стану природи та задуму автора.
- Розвиток художнього мислення, творчої уяви, зорової пам'яті, художніх здібностей; виховання художньо-естетичної культури і художнього смаку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю;

		знання і розуміння предметної області і розуміння професії; здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей; здатність бути критичним та самокритичним
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності; здатність взаємодіяти з іншими людьми у конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань; відповідально ставитися до завдань і обов'язків
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі
	ЗК 5	Науково-дослідницька: здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 6	Самоосвітня: Здатність навчатися та самонавчатися; здатність працювати автономно
	ЗК 7	Універсальна: здатність до планування та розподілу часу; здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; здатність застосовувати знання на практиці; здатність приймати обґрунтовані рішення; можливість взяти на себе ініціативу та змінювати дух підприємництва й допитливості; здатність оцінювати і підтримувати якість роботи; здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей; здатність до організації й виконання оригінальних творчих проектів у складі групи; здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; здатність до самостійної розробки та реалізації авторських проектів у галузі художньої діяльності.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самостійної науково-дослідницької, організаційної діяльності у галузі: станкового живопису, вільної та друкованої графіки, рекламного та виставкового дизайну, художньої кераміки та скла.
	ФК 7	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студент має:

- закріпити навички самостійно знаходити вдале композиційне вирішення для розкриття побутового сюжету в умовах роботи на пленері;
- вміти працювати олійними фарбами на високому рівні; вдало користуватись прийомами та техніками письма; знаходити гармонійні кольорові та тонові співвідношення;
- закріпити вміння стилізувати оточуюче середовище в залежності від обраної композиції, стану природи та задуму автора.

виконати:

- визнану програмою кількість творчих сюжетно-тематичних картин у техніці олійного живопису;

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, навчатися й працювати
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 5	Здатність вести мистецьку діяльність, знання особливостей художньої мови.
ПРН 6	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння вести як індивідуальну, так і брати участь у колективній експозиційній, галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти
ПРН 12	Уміння працювати з об'ємною, правдоподібною та суперечливою інформацією, критично оцінювати інформацію, використовувати власний досвід, відомості з суміжних галузей
ПРН 15	Володіння навичками вести професійну діяльність, прийомами професійного спілкування, нести соціальну відповідальність за результати своєї професійної праці
ПРН 16	Уміння рахуватися з соціальними нормами та правами інших людей, прагнути до повсякчасного та максимального розгортання життєвого потенціалу власної особистості
ПРН 17	Уміння особистості взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки, здатність до кооперації, достатній рівень комфортності для того, щоб не йти врозріз з вимогами суспільства

5. Структура виробничої практики (урбаністичного пленеру)

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Художня діяльність практиканта в техніці акварельного живопису	
1. Установча конференція	2
2. Сюжетно-тематична картина, пов'язана з життям та побутом місцевих жителів	20
3. Сюжетно-тематична картина на вільну тему	21
4. Звітна конференція у форму перегляду	2
Разом	45
Усього	45

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

1. Установча конференція (2 год.) Узгодження організаційних аспектів проведення пленерної практики. Ознайомлення з вимогами, програмою практики, особливостями техніки безпеки під час позааудиторної роботи, з вимогами до практиканта та задачами, які мають бути вирішені під час проходження практики. Перелік завдань для виконання практики.

2. Сюжетно-тематична картина пов'язаної з життям та побутом місцевих жителів (20 год.) Робота виконується олійними фарбами на полотні або картоні формату 60 x 80 см.

Мета завдання розвинути просторове мислення та образну уяву студентів, вміння глибше і впевненіше відчувати форму.

Завдання: поспостерігати за побутом гуцулів та зробити серію графічних тонових начерків; після узгодження з керівником композиції – виконати серію кольорових ескізів в різних гаммах (контрастних, зближених тонах); наступним етапом є затвердження кольорового варіанту, після чого його потрібно перенести на формат 60*80 та виконати завдання з дотриманням основних кольорових плям та детальним опрацюванням деталей. Студенти мають продемонструвати всі здобуті вміння та навички протягом навчання в магістратурі. Вміння стилізувати та композиційно вдало розміщувати постатей у заданому форматі;

Створюючи ескізи до сюжетно-тематичної роботи необхідно використати такі засоби композиційного задуму як: виявлення композиційного центра, використання високої чи низької лінії як допоміжний засіб при розкритті задуму, контраст чи нюанс кольорової гамми, симетрія чи асиметрія, ритмічність.

Важливим завданням при створенні етюдів на тему побутового жанру є пошук вдалого ракурсу та композиційного розміщення дійових осіб з урахуванням місцевої архітектури та ландшафту, стану природи та взаємозв'язку основних кольорових плям. Виявлення характерних тонових і колірних контрастів природи при зображенні мотиву.

Робота ведеться послідовно:

1. Компонування зображення, визначення основних пропорційних співвідношень. Підготовчий малюнок пензлем на полотні.
2. Прокладка загальних колірних і тональних відносин.
3. Визначення планів, виявлення форми й обсягу зображення.
4. Робота над деталями в контексті загальних рішень.
5. Закінчення роботи, узагальнення.

3. Сюжетно-тематична картина на вільну тему (21 год.) Робота виконується олійними фарбами на полотні або картоні формату 60 x 80 см. Завдання має на меті розкриття творчого потенціалу студентів, воно є завершальним та певним підсумком здобутих навичок. Пропонується створити творчу роботу на довільну тему. Те, що найбільше вразило та те, що є актуальним для сьогодення студенти відтворюють використовуючи власну стилізацію, «живописну мову». Ця робота спрямована на пошук власного стилю художника, важливого в подальшій творчій діяльності.

Спочатку потрібно створити тональні ескізи графічними матеріалами, які допомагають розкласти композицію на загальні локальні плями світла та тіні. Після цього затверджений начерк трансформується в пошук кольорів, які були б гармонійними та допомагали розкрити задум. Затверджений ескіз переноситься на формат 60 на 80, в процесі роботи можуть додаватись певні нюанси, адже творчий процес над роботою розвиває інтуїтивне чуття художника.

4. Звітна конференція у формі перегляду (2 год.) Навчальна практика завершується підсумковим переглядом, обговоренням і оцінкою практичних робіт, виконаних за програмою курсу, відбором кращих робіт для методичного фонду та звітної виставки.

6.2. Завдання для самостійної роботи для студентів-практикантів

1. Спостерігати за життям та побутом місцевих жителів, створити серії графічних тонових начерків, які стануть в майбутньому основою композиції.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти зобов'язані:

- Під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із програмою та змістом навчальної практики (пленер), умовами її проведення, вимогами до звітності та оцінювання її результатів;
- Своєчасно приходити на базу практики та працювати над завданнями;
- У повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- Нести відповідальність за виконану роботу;
- Представити виконані роботи на перегляді;
- Кращі роботи відібрані викладачами залишити для збагачення методичного фонду.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення студентів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Контроль за своєчасним прибуттям студентів до бази практики та її відвідуванням, виконанням студентами програми практики та індивідуального завдання, строків її проведення;
- Забезпечення якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- Надання художньо-творчої допомоги студентам під час виконання завдань практики, проведення консультацій щодо ведення роботи;
- Участь в установчій та звітній конференціях;
- Участь у комісії із відбору студентських робіт на виставку; оцінювання результатів проходження практики.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Створення сюжетно-тематичної картина пов'язаної з життям та побутом місцевих жителів	Готова робота на перегляді	50	1	50
2	Сюжетно-тематична картина на вільну тему	Готова робота на перегляді	50	1	50
Максимальна кількість балів					100
Підсумковий рейтинговий бал					100

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять:

Виконані 2 сюжетно-тематичні композиції та демонстрація їх на загальному перегляді.

Робота студента оцінюватиметься за такими параметрами:

1. Оригінальність композиції;
2. Композиційна рівновага;
3. Повнота обсягу виконання;
4. Якість виконання;
5. Виявлення творчого підходу.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Студент має виконати якісно та в повному обсязі всі роботи визначені програмою виробничої практики (урбаністичного пленеру).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Контроль здійснюється по завершенню терміну виконання кожного завдання.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі та на високому рівні; продемонстроване творче та композиційне мислення, креативне бачення, оригінальність, ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом.	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але кінцевий варіант різниться з затвердженим ескізом; не зовсім досконало перенесено композицію та затверджену кольорову гаму; в цілому роботи виглядають добре, складають позитивне враження.	Дуже добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки (не досконало опрацьовані деталі; виявлені не значні порушення в пропорціях натури); в цілому студент продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики.	Добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки, а саме відсутня оригінальність в пошуку майбутньої композиції; при перенесенні ескізу на формат були допущені суттєві помилки; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.	Задовільно
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; не оригінальний сюжет майбутньої композиції; при виконанні роботи не витримано колористичний стан затвердженого ескізу; допущені технічні живописні помилки; пропускалися заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики не відповідальне.	Достатньо
Ставиться, якщо: завдання навчальної практики не виконані або виконані не в повному обсязі та на низькому рівні; допущено значну кількість помилок і неточностей; студент не виявив старанності у процесі виконання завдань практики; пропускалися заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.	Незадовільно

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

1. Прокофьев Н.И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов: учеб. Пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. «Изобразительное искусство». М.: Гуманитар. Изд. центр ВЛАДОС, 2010. 158 с.: ил., табл. (Учебное пособие для вузов). (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
2. Сандомирский С. Начала теории живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: http://samlib.ru/s/sandomirskij_s/nachala-teorii-zhivopisi.shtml
3. Грегори Н. Живопись маслом. М.: Изд. Центр «Кристина-новыйвек», 2005. 51 с. (Наявний в електронному репозиторії Університету за посиланням: <http://elib.kubg.edu.ua/1139/>)
4. Панксенов Г.И. Живопись. Форма, цвет, изображение: учебное пособие для студентов худ. учебных заведений. 2-е узд., стер. М. : Издательский центр «Академия», 2008. 144 с. [40] с. цв. ил.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
5. Жердзицький В. Особливості художнього сприйняття живопису. Х.: ХДАДМ, 2008. 168 с.
7. Волков Н. Цвет в живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/cvet-zhivopisi/1.htm>
8. Сокольникова Н. М. Основы живописи. М.: «Московские учебники», 1998. 80 с.
9. Жабинский В. Рисунок: Учебное пособие. М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. 256 с.

10. Ковалев В. Золотое сечение в живописи. К.: Вища школа, 1989. 144 с.
11. Смит С. Полный курс рисунка и живописи. М.: ДЖИ Фабби Эдишинз, 2007. 34 с., ил.